Boeiende projectreis 2026
laat elan en vooruitgang zien

Stichting
Pijnackernaren Helpen Armenië

We reizen als Stichting Pijnackernaren Helpen Armenië al vanaf 2005 bijna jaarlijks op eigen kosten met een gezelschap naar Armenië. Vooral door gezondheidsredenen kwam het er in 2024 en 2025 niet van, maar nu stond er weer een projectreis op de rol. Vertrek zondag 28 juni, terugkomst op maandag 6 juli.

Maria Goris van Little Bridge, de organisatie in Armenië die we al meer dan twintig jaar financieel ondersteunen, had een prachtig programma in elkaar gezet, maar toen de heenreis met allerlei problemen was overladen, moest dat programma stevig worden herzien.

Maria Goris had weer een mooi reisplan gemaakt, maar door de vliegproblemen moest dat flink worden aangepast.

Zaterdagavond 27 juni vernamen we dat de reis van de zondag erop geannuleerd was. De oorzaak was dat het vliegverkeer helemaal van de leg was als gevolg van donder en bliksem in de voorafgaande week in Midden-Europa. Lufthansa zou de boel omboeken en we zouden in plaats van op zondag op maandag vertrekken. Welgemoed kwamen we rond tien uur op Schiphol na een door files 'overmande' taxibusrit.

Wat bleek op Schiphol? Slechts vier van de zeven reizigers konden met de omgeboekte vlucht via Athene naar Jerevan, de hoofdstad van Armenië, vliegen. Leon en Wendy Ammerlaan, hun dochter Kayleigh en hun schoonzoon Dennis van Wingerden.

Arien Treuren kreeg te horen dat hij via Wenen moest reizen met daar een hele korte overstap. Henny Bos en Sjaak Oudshoorn reisden uiteindelijk via Riga in Letland. Jan en Ria van der Vliet waren zondagavond richting Warschau vertrokken maar ook te laat. Zij misten in de Poolse hoofdstad de aansluitende vlucht.

Uiteindelijk kwamen zeven van de negen diep in de nacht van maandag op dinsdag in Jerevan aan. Henny en Sjaak 'deden' een 'dinsdagje' Riga. Na een maandag lang op Schiphol te hebben vertoefd, vertrokken ze twee uur te laat naar Riga waar bij aankomst het aansluitende vliegtuig al lang en breed weg was. Ze reisden na 'een dagje Riga' dinsdagavond via Wenen naar Jerevan. Dat lukte net, zodat zij in de vroege woensdagmorgen in Jerevan aankwamen.

Dinsdag

De zeven anderen hadden er toen al een indrukwekkend dagje in de stad Gyumri in het noorden van Armenië op zitten. Arien Treuren heeft een boeiend persoonlijk verslag van deze dag gemaakt.

Hij was net als de anderen diep onder de indruk van de armoedige en ellendige situatie van diverse personen en gezinnen die de groep in Gyumri bezocht. Onder meer een jonge vrouw met drie jonge kinderen. Het gezin was door de vader in de steek gelaten. Dit komt vaak voor. Mannen gaan in Rusland werken, ontmoeten daar dan een andere vrouw en het gezin ziet de 'voormalige kostwinner' nooit meer terug. Met alle gevolgen van dien voor het gezin. Ook dit gezin had het financieel heel zwaar en moest leven in de armzalige omgeving van een naar schimmel ruikend huis.

Ook bezocht de groep met Maria Goris en haar medewerkster Lucine een man die was getroffen door een dubbele navelbreuk. Hij probeerde zijn uitpuilende buik in te houden maar dat lukte nauwelijks.

Het duurde even voordat alle reisgenoten in Armenië waren…

Veel Armeniërs beleven troost en steun aan hun geloof.

In de loop van de week vernamen we dat Little Bridge actie had ondernomen om deze man snel een operatie te laten ondergaan om van deze levensgevaarlijke situatie verlost te worden. Helaas was zijn basisgezondheid te slecht voor de benodigde zware operatie. Heel jammer.

Lucine is een van de uitstekende medewerkers met wie Maria Goris zich de laatste jaren omringt. Ze heeft zelf in een container geleefd en weet exact wat het is om je te moeten bevrijden en losmaken van pure armoede en ontreddering.

Armenië is in ontwikkeling. Hele rijken waren er altijd al evenals hele armen. De middenklasse van mensen die het best goed hebben, wordt steeds groter en in het straatbeeld zie je doorgaans de armoede niet, maar die is er zeker nog volop. Juist de 'hele armen' probeert Maria Goris met haar organisatie bij te staan, maar ze helpt ook de iets minder armen om hun situatie te verbeteren.

De groep bezocht ook het schoenenfabriekje waar we jaren terug ook al eens waren. Iets meer luchtigheid en wat minder armoede is dan wel goed, zeker als je die diepe ellende voor het eerst ziet.

Woensdag

Woensdagmorgen was de groep eindelijk compleet. We maken ook kennis met Samantha, een jonge vrouw die vanuit India in Armenië voor arts heeft gestudeerd. Zij reist twee dagen mee en is het voor het eerst ook even zonder haar anderhalf jaar oude dochter Zoe Rebecca. Dat is pittig voor haar.

Na een periode te hebben gewerkt voor de Wereld Gezondsheidsorganisatie (WHO) in haar moederland India, waar ze zich intensief bezighield met TBC-preventie, is ze terug in Armenië. Ze werkt nu voor

Het was geweldig om te zien hoe veel plezier de ouderen aan de dagopvangvoorziening beleven.

Little Bridge. Een zeer aimabele intelligente vrouw die net als Maria het Armeens uitstekend beheerst!

We vertrokken vanuit Jerevan in een prachtige bus, die de hele week zeer vakkundig werd bestuurd door Arthur, een chauffeur uit Karabach. De reis ging richting Vardenis. Onderweg werd het hoog gelegen eeuwen oude Makenisklooster bezocht. Het was een flinke klim maar wel zeer de moeite waard.

Daarna ging de reis langs het prachtig Sevanmeer naar het in 2024 geopende dagopvangcentrum voor ouderen in Vardenis. Een door Little Bridge aangekocht pand dat schitterend opgeknapt is om mannen en vrouwen op leeftijd de gelegenheid te geven samen te komen. Ook kunnen ze onder de douche die ze doorgaans thuis niet hebben.

Grappig om te zien dat de mannen het gezellig hadden samen. Zij werken overdag nog op het land. De tractor een kar met spullen stonden voor de deur. We hebben daar 'heerlijk' gegeten, ofschoon de soep voor onze begrippen wel heel bijzonder was. Waarschijnlijk een karnemelksoep. Was even doorbijten geblazen. Als iets met zo veel liefde is klaargemaakt, dan laat je het niet zomaar staan! Tenzij je er echt misselijk van wordt.

Daarna was er een bijzonder gezellig samenzijn met de vrouwen die er dagelijks komen. Er werd gedanst en gelachen. Er werden volop foto's gemaakt en klompjes uitgedeeld.

Het was een feestje om ze zo gelukkig en blij te zien. De oudste was al in de negentig en de jongste nog geen zestig. Dat was een vrouw zonder enig netwerk die nog niet zo lang in het dorp woonde en voor wie zo'n dagopvang een geschenk uit de hemel was.

Het was voor ons ook een feest om te zien hoe prachtig het oude pand was opgeknapt, met financiële steun van de Stichting Carolusgulden in Leiden, en hoe kleurrijk het allemaal was ingericht. Alles was twee jaar na de opening nog in prachtige staat.

Daarna volgde een onderhoud met burgemeester Aron, die we al jaren kennen. Nog uit de tijd dat hij dorpsleider was in Torfavan. Aron had een verhaal van een uur voorbereid maar kreeg meteen te horen dat hij het kort moest houden. Uiteindelijk was hij nog langdurig aan het woord.

Het is een belangrijk jaar voor de man omdat er weer burgemeestersverkiezingen op stapel staan, later dit jaar. Maria Goris hoopt dat de man wordt herkozen, omdat hij zich ongelooflijk inzet voor het stadje en de 34 omliggende dorpen die onder zijn bestuur vallen. In totaal gaat het om zo'n 44.000 mensen, waarvan er zo'n 17.000 in het stadje wonen. De problemen zijn talrijk en groot. Iedere dag is er van alles te doen. Aron probeert juist ook de armste mensen goed te helpen. Het zijn er echter te veel om ze allemaal te helpen.

Little Bridge kan echter ook niet alles en moet ook keuzes maken. De organisatie doet in het stadje en de omliggende dorpen al heel veel. Op het gebied van schoolspullen maar ook via de nodige waterprojecten en dus ook het dagopvangproject. In veel gevallen met dank aan financiering vanuit de Stichting Pijnackernaren Helpen Armenië.

Graafwerk in Norakert voor een nieuwe waterleiding.

Na het bezoek aan de burgemeester gaan we het buitengebied in om een net gestart irrigatiewaterpoject te bezoeken in het dorp Norakert. Een graafmachine is daar bezig om een geul te graven voor een leiding. Het project blijkt iets achterop geraakt omdat het tot en met juni lange tijd nogal koud en regenachtig is geweest. De grond was nog te nat om te betreden met zwaar materieel. Ook dit is een project van Pijnackernaren Helpen Armenië.

Het voordeel van de vele regen is wel dat de gewassen er heel goed bij staan. Nooit had Maria Goris zo'n geweldig gerstgewas gezien.

Na dit bezoek volgde nog een lange doorreis door het grensgebied tussen Armenië en Azerbeidzjan, twee landen die al heel lang geen vrienden zijn. We kwamen soms dicht bij de grens en zagen vlaggen van beide landen.

Uiteindelijk voerde de reis naar Nojemberian, vlakbij de grens met Georgië. Dit is de Tavushprovincie die wordt gekenmerkt door een heel zacht klimaat. Het groeit daar allemaal goed, zeker als er bijtijds voldoende water ter plaatse is. Little Bridge heeft daar veel waterprojecten uitgevoerd met dank aan Pijnackernaren Helpen Armenië. Die stonden donderdag op de planning!

Donderdag

In het vruchtbare grensgebied tussen Georgië en Armenië heeft Little Bridge de laatste jaren veel waterprojecten kunnen uitvoeren. Met steun van Pijnackernaren Helpen Armenië en ook dankzij andere financierende organisaties zoals Stichting Mensenkinderen.

Maria Goris werkt bij deze projecten nauw samen met de nog jonge Hayrapet, een waterspecialist van rond de 35 jaar die is uitgegroeid tot directeur van de watergebruikersorganisatie in deze regio. Deze man regelt alles, ziet alles, kent iedereen, heeft vanuit zijn kennis en kunde gezag en heeft ook het totaaloverzicht. Weet precies wat waar de beste oplossing is. Hayrapet heeft binnen zijn watergebruikersorganisatie 170 medewerkers voor het uitvoerende werk. We trekken ruim een dag met deze man op.

Als eerste bezoeken we het ‘druppelproject’ in het dorp Debedavan. Zeven families met gemiddeld ieder een hectare grond hebben een systeem kunnen aanleggen waarbij per fruitboom water kan worden toegediend. Dat gebeurt zorgvuldig. Niet te veel en niet te weinig. Voor het water moeten deze kwekers betalen.

Suremov laat zien dat er een goede oogst aan zit te komen.

We zijn te gast bij kweker Suremov, die trots zijn boomgaard met kakibomen laat zien. Deze bomen geven de zeer gezonde en smaakvolle kakivruchten. De kweker laat trots de vruchten zien die nu nog lang niet rijp zijn maar er wel aan zitten te komen. De oogst wordt in oktober verwacht.

Het watergeefsysteem wordt even aangezet om te laten zien hoe het werkt. Het water is afkomstig uit de Debedrivier, waar Debedavan naar vernoemd is. De kweker vertelt dat door de goede irrigatie de oogst gaat verdubbelen van zeven ton per hectare naar veertien ton. Het is een zaak van lange adem en geduld. Pas als de kakibomen zeven jaar zijn, bereiken ze de maximale productie.

Suremov heeft de kaki als hoofdteelt, maar kweekt daarnaast ook andere fruitsoorten. Dat geldt eigenlijk voor het hele gebied. Door het aantrekkelijke klimaat en de vele zonuren en dus ook dankzij voldoende goed water, wordt in dit gebied overheerlijk fruit geteeld. We zijn tijdens de reis getrakteerd op overheerlijk zoet fruit. Kersen, perziken, abrikozen; allemaal even sappig en zoet!

Aanleg van waterleiding.

Een stukje verderop zijn we aanwezig bij een project waar een hoofdwaterleiding wordt aangelegd. We zien hoe met grote precisie de kunststof buizen aan elkaar worden gelijmd. Dat is heel precies werk. De buizen gaan flink diep de grond in en als ze gaan lekken dan is Leiden natuurlijk in last. Aardwarmtetechneut Leon Ammerlaan kijkt zijn ogen uit en vindt dit natuurlijk een heel interessant gebeuren!

Kayleigh test in Debedavan de nieuwe schommel uit.

Daarna gaat de reis naar het speelterrein in Debedavan dat met steun van kringloopwinkel De Wisselbeker prachtig is opgeknapt. De kinderen uit het dorp kunnen er heerlijk spelen en de toestellen die met vereende krachten door de dorpsmensen zelf zijn gelast en geïnstalleerd blijken sterk genoeg voor een paar flinke volwassenen die natuurlijk ergens kind gebleven zijn!

Het wordt aan het begin van de middag zo warm dat we besluiten een Armeense siësta in te lassen en het middagprogramma naar de avond te verplaatsen. Dat blijkt achteraf een hele goede keuze. Als de zon al wat milder is geworden, gaat de reis naar het nabijgelegen Zorakan.

Daar is met Pijnackers geld een ingenieus bassin gebouwd. Het bassin wordt gevuld met water vanuit de Debedrivier. Dat gebeurt met natuurlijk verloop, zoals ook de verdeling van het water vanuit het bassin via natuurlijk verloop in zijn werk gaat. In totaal dertig hectare land met jonge fruitbomen wordt daarmee bevloeid. Zo'n dertig families zijn heel content met dit nieuwe watersysteem. Het hele gebied wordt weer steeds meer een fruitoase!

De kinderen leven zich lekker uit in de nieuwe speeltuin

Leon Ammerlaan stelt veel kritische vragen aan Hayrapet maar die weet ze tot zijn tevredenheid allemaal te beantwoorden. Wel heeft Leon zijn zorgen over de buitenrand van het bassin. Is het

De groep bij het niet zo lang geleden gerealiseerde bassin.

niet beter om daar ook een doek aan te brengen? Hayrapet denkt dat het niet nodig is, maar hij is blij met alle adviezen en suggesties.

Na een korte autorit bekijken we ook nog een al eerder gerealiseerd irrigatiesysteem. Maar eerst stoppen we onderweg nog even om wat foto's te maken van 'hooiende boeren' die de belangstelling van die Hollanders wel mooi vinden. Terwijl Hayrapet tekst en uitleg geeft over het watersysteem, begint het al een beetje nacht te worden.

In de buurt van het bassin draaien Hayrapet en Sjaak een waterkraan open.

Vrijdag

De volgende morgen gaat Hayrapet gewoon op dezelfde voet verder als we zijn kantoor in Nojemberian bezoeken. Graag presenteert hij weer een nieuw project. Hij laat op zijn scherm het al bestaande leidingensysteem zien en tekent even een mogelijke nieuwe leiding waarmee nog eens 95 hectare land van water kan worden voorzien. 55 families zouden daarmee heel blij zijn.

We praten in het kantoor over diverse waterprojecten en over hoe het allemaal werkt. Het is een samenspel tussen de landelijke overheid en de regio- en dorpsbesturen. Communicatie en afstemming is van groot belang. In grote lijn wordt er flink vooruitgang geboekt, met als winstpunt dat mensen in Armenië zelf de kost kunnen verdienen en niet naar Rusland hoeven als arbeidsmigrant, met alle gevolgen van dien vaak voor de gezinnen en de verhoudingen. Daar komt nog bij dat de Armeniërs in Rusland straks wellicht minder welkom zijn omdat de regering van Armenië zich steeds meer op Europa richt tot ergernis van Rusland en Poetin.

Na het bezoek aan het 'waterkantoor' van Hayrapet bezoeken we een pompstation waar een oorvernielend snerpend geluid het gebruik voor oorvoorbehoedsmiddelen noodzakelijk maakt.

Hayrapet heeft een heel belangrijke baan maar verdient niet heel veel. Een beetje kleding voor zijn kinderen, uit handen van Kayleigh, kan hij wel gebruiken.

Voordat we afscheid nemen van Hayrapet, overhandigt Kayleigh hem nog wat baby- en kinderkleding. Dit is het resultaat van onvermoeibaar breiwerk van mevrouw Van der Sluis uit Pijnacker. Hayrapet heeft met zijn vrouw al een jong kind en het tweede kind is in aantocht. Ondanks zijn belangrijke centrale positie verdient hij naar verhouding een nogal karig salaris. De kleurrijke kleding kan het gezin goed gebruiken.

De reis gaat naar Ijevan waar we na een lekker middagmaal een bezoek brengen aan de wijn- en cognacfabriek daar. Een rustgevend en boeiend tussendoortje, met enthousiaste tekst en uitleg in het Engels van een jonge Armeense. De liefhebbers mogen ook even proeven en aan het eind van de rit proberen in de winkel geen gehoor te geven aan de ten toon gestelde verleidingen. Een enkeling lukt dat niet! Daarna volgt de terugreis naar Jerevan!

Zaterdag

En dan is het alweer zaterdag. De voorlaatste dag. Voordat we vertrekken maken we kennis met Hamlet, ook een energieke jonge nieuwe medewerker van Maria Goris.

We reizen vanuit Jerevan naar Martuni en Artsakh ten zuiden van het grote Sevanmeer. Ook hier is het heel vruchtbaar. We bezoeken Artush

Op zaterdag bezoeken we ook kwekers die moesten vluchten uit Karabach en die een steuntje in de rug hebben gekregen, zoals een freesmachine voor een paar jonge grondwerkers

Khatchatryan en zijn vrouw Marine. Artush is net als 'waterman' Hayrapet een belangrijke samenwerkingspartner van Little Bridge.

Heel gestructureerd en nauwgezet heeft Artush de laatste jaren een programma opgezet om de kwekers in deze regio te laten overschakelen op nieuwe teelten die naar verhouding meer opbrengst geven dan de aardappelen, het graan en de koolsoorten die ze hier al decennia lang kweken.

De kwekers worden uitgedaagd om bijvoorbeeld bloemkool en broccoli te gaan telen. Dat levert meer op per vierkante meter. Artush heeft aan alles gedacht in het proces vanaf zaadje en plantje tot en met de afzet van het product.

De betere kwekers die durven te veranderen worden als eerste benaderd, zodat de 'volgers' zien hoe het in zijn werk gaat en dat het ook voor hen succesvol kan zijn. Het eerste jaar krijgen de kwekers de plantjes gratis. Ze krijgen advies hoe de teelt in zijn werk gaat en kunnen ook trainingen volgen. De afzet is geregeld door van tevoren goede afspraken te maken met afnemers, onder meer supermarkten. Artush is ook een filmer en laat via Youtube zien dat er al hele goede resultaten worden geboekt.

Een mooie, goed onderhouden tuin, met dank aan voldoende irrigatiewater.

Na de uitleg en de koffie is het tijd voor het Koop een Kip-project dat is bedacht door Henny Bos. Iedereen in Nederland of waar ook ter wereld kan voor tien euro een kip kopen waarmee een arm Armeens gezin het gezinsinkomen wat kan

Op het platteland wordt nog 'ouderwets' brood gebakken.

opvijzelen. We brengen in het dorp van Artush bij enkele families kippen.

Het kost nog wel wat afstemming en inspanning omdat het aantal kippen wel moet aansluiten bij wat de plek en de mensen aan kunnen. Soms zijn mensen gewend om kippen te houden, maar het kan ook nieuw zijn voor ze. Dan is het zaak om de 'kippenstapel' gaandeweg uit te breiden. Maria Goris en haar mensen gaan 'de kippenverdeling' de komende tijd in alle rust uitrollen. Ze heeft in totaal 750 kippen te vergeven. Enkele families waren deze zaterdag al heel blij met hun kippetjes.

De eerste tijd krijgen ze ook het voer van Little Bridge!

Lena heeft schapen gekregen en is heel druk met de wol.

De eerste Koop en Kip-kippen worden overhandigd aan de nieuwe kippenhouders!

Ria van der Vliet overhandigt 'breiwerk' van mevrouw Van der Sluis

In de middag bezoeken we ook enkele families die een paar jaar geleden uit Karabach moesten vluchten, naar het moederland Armenië. Karabach was een enclave, een stuk Armenië in Azerbeidzjan, waar beide landen al sinds 1990 strijd om hadden. Destijds won Armenië de strijd, de oorlog. Maar enkele jaren geleden bleek Azerbeidzjan veel sterker en moesten de ruim 100.000 inwoners van de enclave vluchten.

Dit mooie meisje is heel blij met haar nieuwe truitje.

Deze vrouw Little Bridge en Pijnacker hebben toen al een hulpactie opgezet. Daarna hebben we een tiental personen en gezinnen geholpen met het opzetten van een nieuw vak of het weer oppakken van hun oude vak. Dit kon worden gefinancierd vanuit de opbrengst van het Veertigdagenproject van de PKN-wijkgemeente van Pijnacker en Delfgauw.

We nemen een kijkje bij kweker Slavik die met steun van Little Bridge een kwekerij heeft kunnen opzetten. Het staat er allemaal prachtig op bij deze kweker. Zijn zoon Vigen heeft een freesmachine gekregen waarmee hij in de buurt tegen vergoeding de grond kan bewerkt.

Ook bezoeken we een ouder echtpaar, Barisse en Lena. Zij hebben zeven schapen gekregen. Ze hebben hun kudde al kunnen verdubbelen en ook al een paar jonge schapen kunnen verkopen. De woonkamer ligt helemaal vol met wol waar Lena druk mee bezig is. Hun zoon maakt kenbaar dat hij ook heel graag aan het werk zou gaan. In de avonduren zouden we het besluit nemen om met een mooie gift van kringloopwinkel De Paardenstal in Berkel ook voor deze jongeman – net als voor de genoemde Vigen - een freesmachine aan te schaffen.

Lasser Erik moest vluchten uit Karabach en kon zijn lasspullen niet meenemen. Dankzij Little Bridge en 'Pijnacker' kan hij weer lassen.

Een andere voormalige Karabacher, Artik, had ook schapen gekregen maar die mocht hij niet houden van de verhuurder. Daarom is hij overgeschakeld op 51 kippen, vijf kalkoenen en 31 eenden. Gaat ook goed, vertelt hij!

Bij een bouwproject bezoeken we vervolgens lasser Erik. Vader van drie kinderen, waarvan er een flink

wat zorg nodig heeft. Erik was in Karabach lasser maar heeft daar alles moeten achterlaten, zoals de meeste mensen. Little Bridge heeft hem apparatuur gegeven waarmee hij zich kan verhuren aan een bouwbedrijf en voldoende kan verdienen om zijn gezin te onderhouden. Het is een heel gezellige bedoening 'op de bouw' met alle bouwvakkers die op zaterdag ook gewoon werken. Ze zijn bezig om een kleuterschool helemaal te vernieuwen! Die school wordt meteen aardbevingbestendig gebouwd.

Erik zegt nogmaals dat hij blij is met zijn apparatuur en zijn werk. Toch blijft het lastig voor de Karabachers. Diep in hun hart willen we ze liefst terug, maar de kans dat dit ooit gebeurt is superklein. "De grond van Karabach roept ons nog iedere dag", zeggen deze mensen. Ineens huis en haard moeten verlaten, je levensbodem, dat is natuurlijk traumatisch voor veel mensen.

Na het overvloedige 'avondmaal' bij Artush en Marine thuis volgt de terugreis naar Jerevan. Waarmee een boeiende, lange en toch ook wel vermoeiende dag ten einde is.

Zondag

Zondag is de laatste dag. Er is een rustig programma gemaakt. We gaan naar het klooster en de kerk van Khor Virap, waar de basis is te vinden van Armenië als christelijk land. Net na het jaar 300 bepaalde de toenmalige koning dat iedereen in het land moest overgaan naar het christelijk geloof.

Missionaris Gregorius had dertien jaar in het klooster van Khor Virap gevangen gezeten in de kerker daar. Hij werd bevrijd en in ere hersteld toen hij de koning had genezen van een ernstige ziekte. Je kunt in een van de gebouwen in Khor Virap nog afdalen naar de plek waar Gregorius zo lang vastgezeten zou hebben. Het was deze zondag echter zo druk met toeristen dat ons dat niet is gelukt.

Voor de kerkdienst weken we uit naar een dorpje een stukje verderop. Daar staat een nog vrij nieuwe kerk van de Armeens Apostolische kerk waar we een deel van de kerkdienst bezochten. Maria Goris organiseert met de mensen van deze kerk zomerkampen voor kinderen uit arme gezinnen die niet op vakantie kunnen.

Onze meegereisde dominee Arien Treuren was onder de indruk van de religieuze beleving van de Armeniërs.

Het was voor de nieuwe mensen – en ook voor de ouwe – mooi om kennis te maken met hoe zo'n viering in zijn werk gaat. Met veel muziek en prachtige zang. En allerlei rituelen. Een kenmerk van de Armeense kerkdienst is dat je kunt komen en gaan wanneer je wilt. We hebben dus niet de hele kerkviering meegemaakt.

Er stond namelijk nog een bezoek aan het Genocide Museum op het programma. Toen we daar na een koffiestop aankwamen, bleek het gesloten vanwege een belangrijke nationale feestdag, de dag van de grondwet. Wel heel jammer voor de mensen die voor het eerst in Armenië waren. Omdat het Genocide Museum veel duidelijk maakt over de historie van het land die tot heden doorwerkt.

Armenië heeft ten tijde van de Eerste Wereldoorlog heel veel land verloren aan Turkije waar nu ook de berg Ararat gelegen is. Deze berg waar Noach destijds met zijn ark gestrand zou zijn, is het symbool en de trots voor de Armeniërs. Het doet heel veel pijn dat die berg niet meer Armeens is maar Turks. Destijds zijn er zeker anderhalf miljoen Armeniërs overleden in West-Armenië. Vermoord zeggen de Armeniërs. Gesneuveld in de strijd, zeggen de Turken nog steeds.

Er komt wel meer toenadering maar de verhouding blijft moeilijk en de grens is dicht. Zoals ook de verhouding met Azerbeidzjan moeilijk blijft, met als gevolg een gesloten grens. De beste buren van Armenië zijn Georgië in het noorden en Iran in het zuiden.

Omdat in de strijd om Nagorno-Karabach Rusland Armenië volledig in de steek heeft gelaten, richt premier Nikol Pashinyan zich steeds meer op Europa. Onlangs was in Jerevan een meeting met heel veel Europese leiders. Of Europa Armenië kan beschermen als buurlanden zoals Azerbeidzjan nog meer gebied willen inpikken, is zeer de vraag.

Hoe dan ook is en blijft Armenië een heel mooi en boeiend land. Het is volop in ontwikkeling en het is mooi om te zien dat bijvoorbeeld bij de waterprojecten steeds planmatiger en gestructureerder wordt gewerkt. Jonge en modern denkende mensen nemen de leiding en Maria Goris werkt graag met hen samen.

Het reisgezelschap doet het op de laatste dag, de zondag, rustig aan. In de week na de terugkeer hadden de meeste reizigers toch best veel energie nodig om alle bijzondere ervaringen te verwerken!

Vanzelf gaat het niet. Een eerlijker verdeling van alles zou heel wenselijk zijn. Zo lang dat nog niet het geval, blijft er werk aan de winkel voor Little Bridge, de organisatie van Maria Goris en haar Armeense medewerkers. En ook voor ons als Stichting Pijnackernaren Helpen Armenië.

Aan het eind van de zondagmiddag bezoeken we het kantoor Little Bridge. Maria laat trots zien hoe veel mappen met papierwerk er per jaar bij komen. Little Bridge doet alles zeer nauwgezet en of de overheid of een hulporganisatie de boel komt 'accounten', het is allemaal tot op de letter en de cent in orde en verantwoord. Als Stichting Pijnackernaren Helpen Armenië gaan we ook vrolijk verder met fondsen werven, ondersteunen en meepraten. De reis was wat dat betreft een prachtige inspiratiebron. Alle negen medereizigers kijken terug op een mooie en boeiende reis.

In de vroege nacht van zondag op maandag begon de terugreis naar Nederland. In tegenstelling tot de heenreis verliep de terugreis vlekkeloos en keurig op tijd. Via Frankfurt werd bijtijds en rap Schiphol bereikt. Zonder files deze keer waren we nog voor de middag terug in het oude vertrouwde Pijnacker…

Aan de projectreis 2026 eind juni/begin juli namen deel: Arien Treuren, Wendy en Leon Ammerlaan, Kayleigh Ammerlaan en Dennis van Wingerden, Ria en Jan van der Vliet, Henny Bos en Sjaak Oudshoorn.

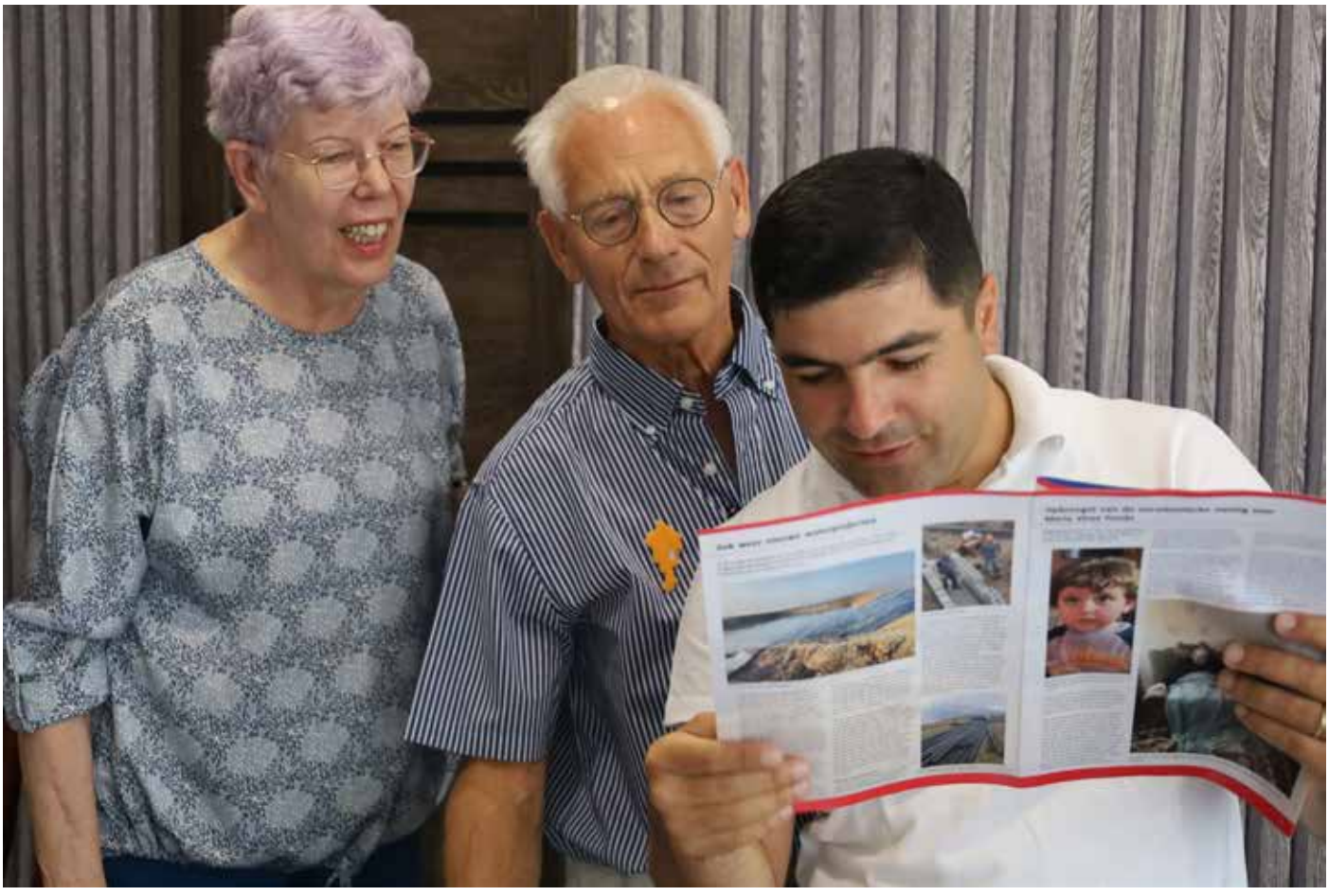
Het was een nuttige en indrukwekkende reis.

Dankzij de vele waterprojecten is er meer groei en meer oogst.

Armeense koffie houdt je wakker!

De nieuwsbrief is alleen qua 'plaatjes' al heel boeiend.

Maak desgewenst gebruik van bijgaande QR-code of maak een donatie over naar Stichting Pijnackernaren Helpen Armenië, rekening NL 78 RABO 01 09 23 69 47.

Stichting
Pijnackernaren Helpen Armenië